

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: UIT EN VOOR DE PRAKTIJK: A. H. GRONDEL, ABR. MEY EN JAMES POLAK; LITERATUUR: Dr. A. STERNHEIM; BESLECHTE
GESCHILLEN: Mr. A. E. J. NYSINGH; — UIT HET BUITENLAND: JAC. H. KRAMER — EFFICIËNTIE: I. ROET Jzn.

MEDEWERKERS J. S. VAN AKKEREN, TH. ANDRIES, H. J. VAN ARKEL, PROF. Mr. Dr. H. W. C. BORDEWIJK, J. BOSMAN Az., J. P. CROIN, P. J. DAM,
E. VANDIEN, W. H. ELLES, G. W. FRESE, Dr. W. J. HARTMANN, LEONARD JACOBS, R. KUIJPER, J. J. M. H. NIJST, J. PAARDE-
KOOPER, PROF. Dr. N. J. POLAK, F. RINSMA, G. H. SECKEL, J. F. STARKE, PROF. J. G. CH. VOLMER, P. VAN VOORST.

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 26600

UITGEVER: J. MUUSSES - PURMEREND
TELEFOON 77 - GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADruk IS GEOORLOOFD, ZOO D BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENTIE EN AII ANDER STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10.—, FRANCO PER POST F 10.24, BUITEN-
LAND F 10.60. MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG

INHOUD

Twee vonnissen van belang voor het accountantsberoep	Blz.	33
Indische Belastingen	„	36
door H. J. van Arkel (Slot)	„	„
Het Kapitaalbegrip bij Prof. Polak	„	39
door Prof. Mr. Dr. H. W. C. Bordewijk	„	„
Uit en Voor de Praktijk	„	41
Red. A. H. Grondel, Abr. Mey, James Polak.	„	„
Opgave No. 13 (afd. I) (Inrichting administratie van in- verkoopcontracten bij koffieimporteur) — Uitwer- king en beoordeeling opgave No. 10 (Advies en Con- trôle inzake Winstverdeling bij een belangengemeen- schap tusschen twee bedrijven)	„	„
Boekbeoordeeling	„	44
J. Grooten. Inleiding tot de studie der bedrijfshuishoud- kunde, door Prof. Dr. N. J. Polak	„	„
Examen van het Nederlandsch Instituut van Accountants 1924/25	„	45
Accountancy C	„	„
Mededeeling waarvan plaatsing is verzocht	„	48
Ontvangen boekwerken	„	48
Verbetering	„	48

TWEE VONNISSEN VAN BELANG VOOR HET ACCOUNTANTS BEROEP

Over het algemeen zijn wij niet zoo rijk aan rechterlijke uitspraken, welke met ons vak verband houden, als onze westerlijke overburen. Is dit verschijnsel toe te juichen als een bewijs, dat de meeste kwesties, zoo ze al ontstaan, langs minnelijken weg worden opgelost; aan den anderen kant houdt het gemis aan dergelijke uitspraken ons in het onzekere omtrent de opvattingen, welke in de kringen der rechters omtrent ons vak gehuldigd worden.

Het doet daarom zeker aangenaam aan, dat de 2e Kamer der Arr. Rechtbank te Rotterdam op 2 Januari en 12 November 1924 een tweetal vonnissen gewezen heeft, waaruit opvattingen blijken, die geheel met de in vakkringen geldende strooken.

Het eerste vonnis geldt de verhouding van den accountant tegenover de Directie en Commissarissen eener N.V. en zijne taak en verplichtingen in het geval, dat hij van de Directie eene opdracht tot controle ontving. De door procureur van eischer geponeerde stelling, dat hij in dat geval niets met Com-

missarissen te maken zou hebben gaat zeker niet op. Wij vernemen trouwens van den eischer dat hij het met deze bewering van zijnen advocaat in het geheel niet eens is, hetgeen trouwens blijkt uit het feit, dat hij zich zelf met commissarissen in verbinding gesteld heeft. Aan den anderen kant ziet de Rechtbank blijkbaar ook niet de verplichting om — zoolang de accountant geen reden heeft aan de goede trouw der Directie te twijfelen — iedere gebeurtenis, die Commissarissen indien ze hun plicht vervulden konden weten, onmiddellijk aan Commissarissen te gaan mededeelen.

Het slot van het vonnis en in aansluiting daarop het tweede vonnis in dezelfde zaak behandelt de grootte van het salaris voor den accountant en zijne assistenten in rekening te brengen.

De aandacht mag daarbij wel gevestigd worden op de verschillende formulering dat: „f 5.— per uur voor eischers persoonlijke werkzaamheden stellig niet onbillijk acht en bewijs te dien aanzien overbodig oordeelt” en „f 2.50 per uur voor een assistent eene billijke en redelijke berekening is te achten.”

Uit de eerste formulering is vrij duidelijk te lezen, dat de Rechtbank het tarief van f 5.— laag achtte, hetgeen trouwens overeenkomt met het feit, dat de Rechtbank zelf het loon harer deskundigen volgens dit tarief berekent.

Wij laten thans de vonnissen volgen, ontdaan van alle overwegingen, die voor onze lezers zonder belang zijn:

Overwegende dat tusschen partijen vaststaat dat eischer gedurende eenige jaren tot in 1921 als accountant de boeken van de gedaagde N.V. heeft gecontroleerd, waarvan de resultaten jaarlijks door hem in een rapport aan Commissarissen werden vastgelegd;

dat de vennootschap een weinig omvangrijk bedrijf had en aanvankelijk slechts één directeur, doch na de opening van een bijkantoor 2 directeuren had;

dat directeuren en commissarissen wel technisch doch weinig of niet administratief onderlegd waren;

dat eischer driemaandelijksche controle behoorde uit te oefenen;

dat eischer op 3 Juni 1920 aan commissarissen heeft ingezonden rapport met balans per 31 December 1919 en winstrekening over het jaar 1919, in welk rapport eischer onder meer heeft vermeld;

„de groote drukte in het filiaal te , hetwelk niet over „voldoende krachten beschikte om de daar verrichte werk- „zaamheden behoorlijk te administreeën en de daaruit „voortvloeiende achterstand in de aan het hoofdkantoor van „uit ontvangen verantwoordingsstukken had ten ge- „volge, dat de boekhouding minder regelmatig dan andere ja- „ren werd bijgewerkt en eerst nu kon worden afgesloten;

„Thans is de boekhouding over het jaar 1919 geheel bijge- „werkt. Over 1920 is opnieuw een achterstand te constateeren. „Echter zijn reeds maatregelen getroffen om hierin zoo spoed- „dig mogelijk te voorzien”;

dat eischer en zijn assistenten in Juli 1920 meermalen ten kantore van gedaagde zijn geweest en de controle over het eerste kwartaal van 1920 verricht hebben, doch eischer sedert niet meer op kantoor geweest is vóór Januari 1921 bij welk bezoek den eischer bleek dat de boekhouding over 1920 niet verder was bijgehouden dan omstreeks April 1920;

dat den eischer toen door de directie verzoek gedaan is zelf de boeken bij te werken hetgeen eischer gedaan heeft;

dat eischer echter daarbij tot de ontdekking gekomen is dat de directie zelf in gebreke was en gelden niet verantwoord had, waarop eischer zich in Februari 1921 tot den Commissaris B. gewend heeft;

dat vervolgens op 1 Maart 1921 in een vergadering van Commissarissen door eischers assistent rapport over eischers bevinding is uitgebracht hetgeen heeft geleid tot onmiddellijk ontslag van beide directeuren en opdracht aan eischer om voorloopig de boeken bij te werken, welke opdracht andermaal is herhaald einde Maart 1921;

overwegende dat gedaagde in de eerste plaats betoogt dat den eischer ter zake de door hem verrichte controle niets, althans belangrijk minder zou toekomen, op grond dat eischer die controle niet of niet behoorlijk verricht zou hebben;

overwegende dat, indien mocht blijken dat eischer zijn werk niet naar behooren had gedaan hem te dier geen honorarium zou toekomen, doch voor vermindering van diens vordering op dezen grond geen plaats is;

overwegende dat deze grief van gedaagde hierin bestaat dat zij den eischer verwijt van Juli 1920 tot Januari 1921 nalatig geweest te zijn in zijn controle waardoor het wanbeheer van de directie bevorderd, in elk geval te laat aan het licht gekomen is, hetgeen schade voor gedaagde heeft medegebracht;

overwegende dat eischer heeft beweerd — hetgeen door gedaagde niet is tegengesproken — dat hij zich in dat tijdsverloop herhaaldelijk in verbinding gesteld heeft met de directie doch hem telkens door de directie is verzocht zijn controle nog eenigen tijd uit te stellen omdat de boeken nog niet bijgewerkt waren;

overwegende dat gedaagde den eischer juist verwijt dat deze zich door de directie heeft laten afschepen en van oordeel is dat eischer de controle toch had moeten doorzetten en zich naar aanleiding dier controle casu quo tot commissarissen had moeten wenden;

overwegende dat eischer hiertegen stelling neemt en beweert dat hij, die zijn opdracht uitsluitend aan de directie ontleende, alleen met deze en niet met commissarissen te maken had en hij zelfs meer gedaan heeft dan zijn plicht door in Februari (respectievelijk Maart) 1921 over de directie bij den commissaris B. (respectievelijk de vergadering van Commissarissen) klacht te doen;

overwegende dat gedaagde wel beweerd heeft dat den eischer ook door commissarissen opdrachten verleend zouden zijn, hetgeen intusschen niet gebleken is, doch de Rechtbank dit slechts van ondergeschikt belang acht omdat zij gemelde stelling van eischer niet onderschrijft;

dat toch eischer zelf stelt dat hij door de directie als zoodanig als accountant is aangezoekt om de boeken te controleeren; dat eischer dit doende derhalve ten behoeve van de Naamlooze Vennootschap werkzaam was, alzoo niet speciaal of uitsluitend voor de directie doch in de eerste plaats ten behoeve van de aandeelhouders en het voor dezen toezicht houdende orgaan, het college van commissarissen;

overwegende dat, waar de controle van den accountant met de nevenwerkzaamheden te weten het opmaken van de balans en winst- en verliesrekening, in zekere mate noodwendig medebrengt een controle en beoordeeling van handelingen en gestie van de directie, het duidelijk is dat bij fraude, of wanbeheer van de directie, de plicht van den accountant om een en ander voorzooverre dit hem blijken mocht te signaleeren, hem in conflict kan brengen met de directie; dat juist in zoodanig geval het vanzelf spreekt dat de accountant, voor wien contact met de aandeelhouders niet mogelijk is, zich tot het college van commissarissen wendt;

dat bij een andere opvatting de accountant aan zelfstandigheid zou inboeten en zou worden tot een werktuig ten dienste van de directie ten fine van een juiste groepeerings van cijfers en de arbeid van den accountant allerminst zou beantwoorden aan de hooge verwachtingen welke aandeelhouders en publiek daarvan koesteren;

overwegende dat eischer dan ook zoodra er voor hem reden bestond om plichtsverzaking van de directie aan te nemen, zich tot commissarissen had moeten wenden waarbij hij in casu ongetwijfeld op een welwillende ontvangst had mogen rekenen, daar toch commissarissen reeds vroeger, n.l. in 1918, blijk hadden gegeven prijs te stellen op eischers arbeid en voorlichting door een conferentie met eischer te houden betreffende de wijze van boekhouding;

overwegende dat de Rechtbank met gedaagde van oordeel is dat den eischer nalatigheid moet worden verweten door dien hij, zij het ook op aandringen van de directeuren zijn controle van Juli 1920 tot Januari 1921 heeft achterwege gelaten;

dat toch door het achterwege laten dier controle in het algemeen de mogelijkheid voor het niet aan het licht komen van gepleegde fraudes van directeuren of personeel en het continueeren van dergelijke handelingen belangrijk vergroot wordt, zoodat reeds om deze reden tijdige controle geëischt mag worden;

overwegende dat hiermede echter nog niet beslist is dat eischer zich aan wanprestatie zou hebben schuldig gemaakt hetgeen uitsluitend naar de voorliggende feiten beoordeeld moet worden;

overwegende daaromtrent:

dat vaststaat dat, nadat een filiaal in H. geopend was in 1919, door het laat en onregelmatig binnenkomen aan het hoofdkantoor van de verantwoordingsstukken uit H., de boekhouding op het hoofdkantoor belangrijk was achter geraakt, gelijk ook blijkt uit het bovenvermeld rapport van eischer aan Commissarissen d.d. 3 Juni 1920; dat in datzelfde rapport gelijk boven overwogen gezegd werd dat in de boekhouding over 1920 opnieuw een achterstand te constateeren was;

dat eischer in dat rapport daar nu wel aan gekoppeld heeft de mededeeling dat er maatregelen getroffen waren om zoo spoedig mogelijk in dien achterstand te voorzien, doch dit niet wegneemt dat commissarissen na ontvangst van dat rapport hadden behooren te onderzoeken of en in hoeverre maatregelen genomen waren ter voorziening in dien achterstand, daar toch dit een interne aangelegenheid betreft waarop zij toezicht hadden te oefenen en bij niet behoorlijke voorziening hun de middelen ten dienste stonden om maatregelen door te voeren;

dat aan den anderen kant echter eischer, wanneer hem blijken mocht dat de directie niet ernstig streefde naar voorziening

in dien achterstand en hem aldus een behoorlijke contrôle belet werd, zieh tot commissarissen had moeten richten of zijn taak had moeten neerleggen;

dat eischer beweert, zonder tegenspraak van gedaagde, dat de directeuren ter voorziening in den achterstand een nieuwen boekhouder aangesteld hadden, hetgeen uit den aard der zaak eenige vertraging moest medebrengen doordien die boekhouder zieh zou moeten inwerken;

dat, waar het inhalen van een eenmaal bestaanden achterstand extra zorg en tijd vereischt, het den eischer niet als een ernstige grief kan worden aangerekend, dat, hij, zooals hij stelt, geloof gehecht heeft aan de verzekeringen van de directie dat de boekhouder nog niet met zijn werk gereed was, doch spoedig gereed zou zijn en hij dienovereenkomstig voldaan heeft aan de verzoeken om zijn contrôle op te schorten;

dat dit anders zou zijn indien er gronden zouden zijn aan te voeren om toen ter tijde kwade trouw of plichtsverzuim bij de directie te onderstellen, doch hiervan niets gebleken is en gedaagde dit ook niet heeft beweerd;

overwegende dat onder de gegeven omstandigheden de nalatigheid van eischer van zoo weinig ernstigen aard is dat daaraan niet het karakter van wanpraestatie is toe te kennen;

overwegende dat eischer derhalve terecht op betaling van honorarium aanspraak maakt;

overwegende dat het door gedaagde hiertegen gevoerd verweer, voor zooveel met redenen omkleed, is driërlei te weten:

1e. voor bijwerken van de boeken door eischer persoonlijk verricht is *f* 2.50 per uur voldoende;

2e. voor contrôlewerk door eischers assistenten verricht mag *f* 1.50 per uur berekend worden en

3e. voor bijwerken der boeken door eischers assistenten is *f* 1.— per uur voldoende;

overwegende dat eischer voor zijn persoonlijke werkzaamheden *f* 5.— per uur gerekend heeft en voor de werkzaamheden van zijn assistenten *f* 2.50 per uur;

overwegende dat de Rechtbank een bedrag van *f* 5.— per uur als door eischer in rekening gebracht is voor zijn persoonlijke werkzaamheden, ook waar die betroffen het bijwerken van de boekhouding, stellig niet onbillijk acht en bewijs te dien aanzien overbodig oordeelt;

overwegende echter dat ten aanzien van het voor de assistenten in rekening gebrachte uurloon nader bewijs noodig zal zijn; dat toch de verrichte werkzaamheden, speciaal nu daarbij ook werk is verricht buiten den eigenlijken werkkring van den accountant te weten bijwerken van de boeken, uit den aard der zaak van zeer uiteenloopende aard zijn geweest, waartoe dientengevolge assistenten van onderscheiden ervaring en capaciteit kunnen zijn te werk gesteld, zoodat wellicht voor die onderscheiden assistenten een verschillende maatstaf voor het uurloon moet worden aangelegd; dat in dit opzicht het door den accountant aan die assistenten betaald salaris een belangrijke aanwijzing kan geven ten opzichte van de appreciatie van hun werk door den patroon;

overwegende dat gedaagde wel klaagt dat eischer haar alle gegevens ter beoordeeling van het door eischer voor werkzaamheden van zijn assistenten gerekend bedrag onthoudt, doch, gelijk boven gezegd, gedaagde zieh pas bij haar laatste conclusie duidelijker uitlaat over haar wenschen, zoodat de Rechtbank termen aanwezig acht den eischer bewijs op te leggen in voege als hieronder te formuleeren;

RECHTDOENDE:

Alvorens verder te beslissen;

laat eischer toe, voor zooveel noodig beveelt hem door getuigen te bewijzen;

„dat met het oog op de positie van de door eischer te werk gestelde assistenten in verband met de onderscheidenlijk door

dezen verrichte werkzaamheden voor hen een uurloon van *f* 2.50 redelijkerwijs mag worden berekend.”

Aldus gewezen door de Heeren Mrs. *Reitema*, Vice-President, *Van Helten* en *Paré*, Rechters, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van den 2en Januari 1924.

*
*

In Naam der Koningin!

De Arrondissements-Rechtbank te Rotterdam, Tweede Kamer, heeft het navolgend vonnis gewezen en uitgesproken.

IN RECHTE:

Overnemende hetgeen dienaangaande is overwogen in gemelde vonnissen en voorts:

overwegende dat gedaagde die bij conclusie na enquête betoogd heeft dat eischer niet meer toe kwam dan *f* 2412.50, de berekening van dat bedrag heeft doen steunen op de verklaringen der getuigen * en **, beiden accountant van beroep, die nadat hun door de vroegere boekhoudster van gedaagde inlichtingen waren gegeven omtrent de werkzaamheden van eischers assistenten aan de boekhouding van gedaagde, eenstemmig van oordeel waren dat voor bedoelde werkzaamheden 800 uren behoorde te worden begroot, terwijl in rekening gebracht zijn 1355 uren;

overwegende dat, daargelaten nog dat zoodanige begroting uit den aard der zaak niet anders kan zijn dan een globale raming alsmede dat twijfel mogelijk is omtrent de vraag of de aan bedoelde getuigen eenzijdig verstrekte inlichtingen geheel volledig zijn te achten, de Rechtbank de gedaagde op dezen weg niet zal volgen, omdat zulks in zou gaan tegen gemeld interlocutoir vonnis, waarbij terecht gedaagde's bezwaren tegen de door eischer geproduceerde specificatie aangevende in totaal 1355 werkuren voor de assistenten van eischer, als niet voldoende met redenen omkleed zijn gepasseerd, behoudens voor zooverre debat is toegelaten nopens de door eischer voor zich en de onderscheiden leden van zijn personeel per werkuur in rekening gebrachte bedragen in verband met den aard der door ieder verrichte werkzaamheden;

overwegende dat de Rechtbank derhalve bij de beoordeeling der getuigenverklaringen uit zal gaan van de bij gemelde specificatie verstrekte gegevens betreffende aard van het werk en het aantal werkuren voor ieder der assistenten;

overwegende dat ten opzichte van den aard van het werk, behalve de algemeene onderscheiding in werkzaamheden tot controleering der boekhouding en die tot bijwerken der boekhouding, de gedetailleerde gegevens betreffende de van uur tot uur verrichte werkzaamheden, welke gedaagde verlangd had, niet zijn gegeven, doch zulks gelijk hieronder zal blijken niet van betekenis is omdat uit de getuigenverklaringen voldoende materiaal is te putten om zonder die gegevens het per uur voor ieder der assistenten verschuldigde honorarium te bepalen;

overwegende dat de getuige X, accountant van beroep, heeft verklaard dat in het algemeen de accountant voor werk van zijn assistent *f* 1.50 tot *f* 4.— kan in rekening brengen en voorts dat als maatstaf voor een berekening geldt het gemiddeld uurloon (berekend naar een gemiddelde van 1500 productieve werkuren per jaar) hetwelk de accountant aan zijn assistenten betaalt, vermeerderd met 50 @ 100 % voor eigen winst en dekking van onkosten, welke verhooging wederom al naar gelang van den aard der werkzaamheden tusschen die limieten wordt bepaald;

overwegende dat deze verklaring is onderschreven door den getuige IJ, accountant, die daaraan nog heeft toegevoegd dat hij voor een assistent die *f* 175.— @ *f* 225.— per maand verdient *f* 2.50 per werkuur in rekening brengt;

overwegende dat beide getuigen voorts hebben verklaard dat voor het bijwerken van een verwarde boekhouding een

helder inzicht vereischt is en onder zoodanige omstandigheden de door den accountant op het door hem betaalde uurloon te leggen verhooring wel iets meer dan 50 % mag bedragen;

overwegende dat ten deze mag worden aangenomen dat het bijwerken betref een verwarde boekhouding, dat toch vaststaat dat in begin Januari 1921 eischer opdracht is gegeven de boekhouding welke slechts tot omstreeks April 1920 was bijgehouden, bij te werken, terwijl gelijk blijkt uit het rapport van 3 Juni 1920 door eischer met de balans per 31 December 1919 met winstrekening over dat jaar aan commissarissen ingezonden er door groote drukte in het filiaal te H, hetwelk niet over voldoende krachten beschikte om de daar verrichte werkzaamheden behoorlijk te administreeeren, achterstand was in de van uit H. aan het hoofdkantoor ingezonden verantwoordingsstukken;

dat zulks bevestigd is door de verklaring van de toenmalige boekhoudster van gedaagde getuige, die verklaard heeft door den achterstand bij het filiaal te H. de boekhouding niet wel was bij te houden en voorts dat die boekhouding een zeer verwarde zaak geworden is omdat na haar vertrek in April 1920 er zoo goed als niets meer aan die boekhouding gedaan is, zoodat er ervaren krachten noodig waren om die boekhouding weer in orde te brengen, hebbende die getuige daaraan nog toegevoegd dat de getuigen A. en B. met wie zij daarbij in aanraking gekomen is, goed en geregeld met hun moeilijk werk opschoten zoodat zij nimmer op hen behoefde te wachten met het bijschrijven der boeken;

overwegende dat de Rechtbank op deze gronden bovendien nog gesterkt door de verklaringen der getuigen Z. accountant, *, accountant en * *, accountant, die allen meer in het algemeen verklaard hebben dat een berekening van f 2.50 per werkuur voor een assistent een billijke en redelijke berekening is te achten, bewezen acht dat het door eischer voor zijn assistenten ter zake van het bijwerken der boekhouding per werkuur in rekening gebrachte bedrag van f 2.50 alleszins billijk en redelijk is;

overwegende dat niet gebleken is dat de opdracht aan eischer was een daad van koophandel;

RECHTDOENDE:

Veroordeelt gedaagde om aan eischer tegen kwijting te betalen ter zake voormeld een bedrag van met de rente ad 5 % 's jaars sedert den dag der dagvaarding tot dien der voldoening.

Veroordeelt gedaagde in de kosten van dit geding tot aan deze uitspraak aan zijde van eischer begroot op f 425.05; (vier honderd vijf en twintig gulden en vijf cent).

Aldus gewezen door de Heeren Mrs. *Reitema*, Vice-President, *Rosen Jacobson* en *Paré*, Rechters en uitgesproken ter openbare terechtzitting van den 12 November 1924.

INDISCHE BELASTINGEN

Slot

De naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandeelen enz. betalen, naar uit het gegeven overzicht blijkt, belasting naar

- a. Zuiver Inkomen
- b. Extra Winst
- c. Overwinst

De belasting voor naamlooze vennootschappen enz. worden met 20 opercenten verhoogd.

a. Zuiver Inkomen. Dit wordt bij vennootschappen op dezelfde wijze berekend als voor natuurlijke personen, met aanvulling van de volgende bepalingen:

Ontvangen uitkeeringen op aandeelen op naam komen slechts voor de helft in aanmerking.

Uitkeeringen, afhankelijk van het overschot van het bedrijf, mogen slechts in mindering gebracht worden, als zij geschieden:

- 1e. voor werkzaamheden door in Ned. Indië wonende bestuurders, commissarissen en verder personeel als zoodanig. (Tantiemes van het Indische personeel mogen dus afgetrokken worden).
- 2e. aan anderen, mits dezen hiervoor zelf belastingplichtig zijn. Dit zijn de belastingplichtigen, in art. 1 genoemd sub e, f. i en j, waarvan de belasting geregeld is in de art. 27, 28, 33 en 33a).
- 3e. aan den Lande anders dan als aandeelhouder.

De belasting van buiten N.I. gevestigde naamlooze vennootschappen enz. wordt berekend over het zuiver inkomen, in Ned. Indië verworven. Het lijkt mij geen gemakkelijke taak voor de zeer groote lichamen, die behalve in Indië ook in andere landen werken, een splitsing te maken voor hun winsten in en buiten Ned. Indië verworven. Nog moeilijker is de taak van de belasting-administratie om deze te controleeren. Maar bij samenwerking tusschen de belastingplichtigen en de belasting-administratie is er wel een oplossing te vinden. Indien er verschillende landen in gemoed zijn, lijkt mij overleg tusschen de belastingautoriteiten der verschillende landen onvermijdelijk.

De belasting naar het Z.I. van naamlooze vennootschappen enz. bedraagt 6 %.

b. Extra Winst. Hieronder wordt verstaan dat gedeelte van het Zuiver Inkomen, dat, na aftrek van de 6 % belasting op het Zuiver Inkomen meer bedraagt dan 10 % van de op de aandelen enz. effectief gedane en niet terug betaalde stortingen.

De belasting bedraagt 6 % van de extra winst, vermeerderd met:

8 % van bedoeld gedeelte van het Zuiver Inkomen boven 25 % der bedoelde stortingen,

10 % van bedoeld gedeelte van het Z.I. boven de helft der bedoelde stortingen, en

12 % van bedoeld gedeelte van het Z.I. boven het volle bedrag der bedoelde stortingen.

c. Overwinst. Dit is het bedrag, dat, in welken vorm ook, in het laatst verlopen kalenderjaar aan deelgerechtigden in de winst wordt uitgekeerd, na aftrek van 8 % van de op de aandelen enz. effectief gedane en niet terug betaalde stortingen.

Deze belasting bedraagt 10 % van de overwinst.

Buiten Ned. Indië gevestigde naamlooze vennootschappen enz., die in Ned. Indië hun bedrijf uitoefenen betalen ook belasting naar Overwinst en Extra Winst. Indien het totale Zuiver Inkomen kleiner is dan het in N.I. verworven Z.I., dan wordt belasting betaald over het Z.I. in Ned. Indië verworven. Is het totale Z.I. grooter, dan wordt de voor het totale Z.I. berekende belasting vermenigvuldigd met een breuk, waarvan de teller het Z.I. uit Ned. Indië en de noemer het totale Z.I.

Op de kwestie van de berekening van het „kapitaal”, n.l. de effectief gedane en niet terugbetaalde stortingen kom in in het volgende deel van mijn artikel uitvoerig terug.

Navordering kan in Indië geschieden binnen 3 jaar na het begin van het belastingjaar.

In de Indische ordonnantie treft men in art. 74 een regeling aan, die m.i. verdiende in Nederland nagevolgd te worden. Bij niet tijdige betaling is men 5 % boete verschuldigd over elken te laat betaalden termijn. Deze maatregel vind ik in het voordeel van den Fiscus en van de goede betalers. Het wachten op waarschuwing, aanmaning enz. getuigt van aanleg voor vergelijkende studie, omdat de kosten van waarschuwing enz. vergeleken worden met de rentewinst tengevolge van latere betaling. Maar het is in het nadeel van die belastingbetalers, die om